

BAYBURT
ARAŞTIRMALARI
Tarih-Kültür-Dil-Edebiyat

Dr. Turgay KABAK
Dr. Ferdi GÜZEL

© Copyright 2020

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-7707-95-4

Kitap Adı

Bayburt Araştırmaları
Tarih-Kültür-Dil-Edebiyat

Editörler

Dr. Turgay KABAK
Dr. Ferdi GÜZEL

Yayın Koordinatörü

Yasin Dilmen

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

SOC000000

DOI

10.37609/akya.606

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖN SÖZ

Tarihi, kültürel ve coğrafi özellikleriyle Türkiye'nin en otantik şehirlerinden birisi olan Bayburt, üzerinde araştırma yapmaya değer kıymetli bir şehirdir.

İpek yolunun üzerinde bulunması sebebiyle ilk yerleşimlerin Milattan Önceki yüzyıllara dayandığı Bayburt günümüze kadar pek çok kültüre, inanca ve savaşa tanıklık etmiş bir tarih ve kültür müzesidir. Dede Korkut coğrafyası içerisinde yer alan il hakkında ne yazık ki günümüze kadar hak ettiği ölçüde bir literatür oluşturulamamıştır. Ancak son dönemde özellikle Bayburt Üniversitesinin düzenlediği sempozyumlar, yayınladığı kitaplar ve il üzerine yapılan lisansüstü çalışmalarla birlikte literatür oluşturulması konusunda önemli bir ivme kazanılmıştır. Çalışmamızın amacı da bu birikime önemli bir katkı sunmaktır.

Elinizdeki bu çalışmada edebiyat, dil, tarih, halkbilimi ve ilahiyat disiplinlerinden alanında uzman bilim insanlarının hazırladığı birbirinden değerli 12 tane çalışma yer almaktadır. Bu çalışmalarda Bayburt'un tarihi, kültürel, edebi ve dini değerlerine yönelik incelemeler yer almaktadır.

Bu kıymetli çalışmaları hazırlayan bilim insanlarına teşekkür eder, Bayburt ve bilim dünyamız için hayırlı olmasını dileriz.

Dr. Turgay KABAK

Dr. Ferdi GÜZEL

İÇİNDEKİLER

- BÖLÜM 1** Bayburt Kent Kültürünün Hafıza Mekânlarından Kondolot Hamamı ve Bayburt Hamam Kültürü..... 1
Turgay KABAK
- BÖLÜM 2** Bayburt Merkez Ağzı..... 19
Ferdi GÜZEL
- BÖLÜM 3** Yahya Akengin Şiirine Tematik Bir Yolculuk..... 39
Osman ORUÇ
- BÖLÜM 4** Bayburtlu Zihnî Divanı'nda XIX. Yüzyıl Osmanlı Sosyal Hayatının Tezahürleri..... 59
Ruken KARADUMAN
- BÖLÜM 5** Bayburt İli Sözlü Kültüründe Beddualar (Kargışlar) ve Söylemleri 87
Kürşad KARA
- BÖLÜM 6** Bayburt Kazası Kayıp Köyleri: XVI.-XX. Yüzyıl..... 103
Yasin DÖNDER
Alpaslan DEMİR
- BÖLÜM 7** Bayburt'ta Hayırseverlik (18. Yüzyılda Hayırseverliğin Camilere Yansıması)..... 117
Gazi ÖZDEMİR
- BÖLÜM 8** 20. Yüzyılın Başında Bayburt'ta Yöneten-Yönetilen İlişkileri ve Kamu Düzenini Sağlama Çabaları..... 153
Esat AKTAŞ
- BÖLÜM 9** Eski Çağlardan Cumhuriyete Kadar Bayburt'un Geçirmiş Olduğu İdari Değişiklikler..... 185
Serdar GÖKTAŞ

BÖLÜM 10	Geleneksel Bayburt Evleri.....	193
	<i>M. Yasin TAŞKESENLİOĞLU</i>	
	<i>Muhammed Lütfi KINDİĞİLİ</i>	
BÖLÜM 11	Bayburtlu Celâlî ve Hicrânî'de “Sır” Kavramı: Tasavvufî Bir Tahlil Denemesi	229
	<i>Ahmet Özkan</i>	
BÖLÜM 12	İrşâdî ve Ağlar Baba'nın Eserleri Bağlamında 19. ve 20. Yüzyıllarda Bayburt'ta Din Anlayışı.....	249
	<i>Mehmet SEVER</i>	

YAZARLAR

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet ÖZKAN

Bayburt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
ORCID iD: 0000-0001-8450-9207

Dr. Öğr. Üyesi Turgay KABAK

Bayburt Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Türk Dili ve
Edebiyatı Bölümü.
ORCID iD: 0000-0002-0823-3074

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet SEVER

Bayburt Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Kelam ve İslam Mezhepleri
Tarihi AD.
ORCID iD: 0000-0001-6385-6576.

Dr. Öğr. Üyesi Kürşad KARA

Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler
Eğitimi Bölümü.
ORCID iD: 0000-0002-8190-5180

Dr. Öğr. Üyesi Osman ORUÇ

Bayburt Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Türk Dili ve
Edebiyatı Bölümü.
ORCID iD: 0000-0002-2610-185X

Dr. Öğr. Üyesi Ferdi GÜZEL

Bayburt Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Türk Dili ve
Edebiyatı Bölümü.
ORCID iD: 0000-0002-5601-5661

Dr. Öğr. Üyesi Ruken KARADUMAN

Bayburt Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Türk Dili ve
Edebiyatı Bölümü.
ORCID iD: 0000-0003-3059-9424

Dr. Öğr. Üyesi Esat AKTAŞ

Bayburt Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Tarih Bölümü.

ORCID iD: 0000-0003-4197-8470

Prof. Dr. Alpaslan DEMİR

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü.

ORCID iD: 0000-0002-2397-8293

Dr. Yasin DÖNDER

ORCID iD: 0000-0002-0669-1688

Dr. Öğr. Üyesi Gazi ÖZDEMİR

Bayburt Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Tarih Bölümü.

ORCID iD: 0000-0003-2306-5280

Dr. Öğr. Üyesi M. Yasin TAŞKESENLIOĞLU

Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü

ORCID iD: 0000-0003-2635-829X

Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Lütfi KINDIĞILI

Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü

ORCID iD: 0000-0003-3000-3635

Dr. Öğr. Üyesi Serdar GÖKTAŞ

Bayburt Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Tarih Bölümü.

ORCID iD: 0000-0001-7120-0948